

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל האמונים

פרשת קרח

פניני אמן ותפלה בפרשה

מאצרות אמונים

הקראים לעלות לתורה במועד

"נשיאי עדה קראי מועד אנשי שם" (טו ב)

בדרך צחות פרש רבי יצחק קונשט אב"ד ראדוביץ:

ב'מגן אברהם' (אורח קלו א) הביא את פסוקו של המהר"ל שפועלים יש להקדים ולקרא לתורה את מנהיגי הקהלה ופרנסיה. ולפי זה יש לומר שלפיקוד בנותה התורה את נשיאי העדה 'קראי מועד', שהם מהנקראים לעלות לתורה במועד. לוח אהרן הקדוש

'כלם' ולא 'רבים'

"כי כל העדה כלם קדושים" (טו א)

"כלם שמעו דברים בסניני מפי הגבורה" (רש"י).

מפני מה לא פרש רש"י על פי פשוטו של מקרא, שכל העדה נזהרים בקדושה כפי שהצטוו בפרשת קדושים (ויקרא יט ב): "קדושים תהיו כי קדוש אני?"

באר הגאון רבי שאול מאמסטודם:

בתפלת ראש השנה אנו מבקשים: "מלוך על כל העולם כלו בכבודך", ותמה ה"ט" (אורח חקפא) על פשר תוספת תבת 'כלו' הנראית כמיותרת אחר שאמרנו 'מלוך על כל העולם' ופרש: כיון שהלכה היא שרבו כ'כלו', עלינו להוסיף ולהדגיש: 'על כל העולם כלו', שלא יהיה אדם בעולם שלא יכיר במלכותו ויחברך.

על פי זה נוכל להסביר אף את הפסוק שלפנינו: אלו היה פנות התובב כפשוטו של קול העדה קדושים, נתן בהם אדם חסיד מכלל הלשון: 'כל העדה כלם קדושים', כי אין בהם אחד שאינו כזה, ומצונו לו לקרוא לדעת דבר זה? לפיקוד פרש רש"י: "כלם שמעו בסניני דברים מפי הגבורה".

בגנו אריאל

הסבר נוסף לכפל הלשון בפסוק זה באר הגרא"י ש"ן שליט"א, ר"מ בישיבת 'תפארת ירושלים':

בברכת התורה אנו מבקשים: 'ונהיה אנו וצאצאינו... כלנו יודעי שמך', ויש לומר כי תבת 'כלנו' אינה מתפרשת כפשוטה: אין אנו מבקשים בברכה זאת שכל עם ישראל יהיו יודעי שמך ולומדי תורתך, אלא אנו מבקשים על האבות - שהתורה ודעת השם תמלא את כל מהותנו ותהפך לחלק בלתי נפרד מאתנו.

על דרך זו נוכל לפרש אף את הכתוב שלפנינו, שקרח בא להפליג בתאור קדושתם של 'כל העדה' שכה נשגבת קדושתם עד ש'כלם קדושים' - כל מהותם אסופה בקדושה.

ברכת אישי

משה אמת ותורתו אמת

"בזאת תדעון כי ה' שליחני לעשות את כל המעשים האלה פי לא מלבי" (טו כב)

לאחר שאמר משה: "כי ה' שליחני" לשם מה היה עליו לכפל ולומר: "כי לא מלבי"?

באר הגר"י מבריסק:

בא הכתוב ללמדנו כי מלבד שפך קרח בעקור השביעי מי"ג עקרי האמונה, שנבואת משה רבנו עליו השלום היתה אמתית ושהוא אב לבניאים, לקוחים לפניו ולבאים אחריו, הוסיף וכפר אף בעקור השמיני, שהתורה המצויה בידינו היא הנתונה למשה רבנו עליו השלום (ירושלמי סנהדרין א י). לפיכך, כלפי הפסוקה נבואת משה אמר לו משה: "כי ה' שליחני", וכלפי הפסוקה בתורה מן השמים הוסיף ואמר לו: "כי לא מלבי".

בכך יתבאר באופן נפלא דברי חז"ל (ב"ב ע"א) ש'כל יום עומדים בלוגי קרח על פתחו של גיהנום ומכריזים: "משה אמת ותורתו אמת", שכן בהכרזה זו מודים הם באמתותם של שני העקרים שבהם כפרו אבותיהם.

ישרון קרח י"ע רחצ

השב בתשובה והפך לאדם אחר

"אם כמות כל האדם ימתנו אלה ופקדת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שליחני" (טו כט)

הקשה האדמו"ר רבי אברהם מטשכנוב:

כיצד העמיד משה את קיום דבריו בסנה, הלא יתכן שקרח ועדתו ישובו בתשובה ולא יענשו כקל?

ותרץ: אכן, לא לחנם דיק משה רבנו בדבריו והבטיח: "אם כמות כל האדם ימתנו אלה", שאלו ישובו הללו בתשובה לא יהיו הם 'אלה', אלא אנשים חדשים, כדברי הרמב"ם (תשובה ב ז): "מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני ה'... ומשנה שמו, כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותנו המעשים".

מקרא מפרש [לרבי יצחק טרונק מוקטנא] עמ' 128

הזכרת שם הוי"ה בזמן הזה

"ושמרו משמרתך ומשמרת כל האהל" (ח א)

"כל האהל" - בגימטריה 'אמן'; בבית המקדש היו מזכירים את שם הוי"ה ככתיבתו (סוטה לח א). כיום שחרב בעוונותינו, נתן להגיע למעלה זו רק בכח ההקפדה על ענית 'אמן' (שהיא בגימטריה שמות הוי"ה ואדינות), והמקפידים על כך זוכים לקיים את הצווי: "ושמרו משמרתך ומשמרת כל האהל".

ספר הגימטריה אות לח

לברח אל מצבר התפלה

"וכל ישראל אשר סביבתיהם נסו לקלם פי אמרו פן תבלענו הארץ" (טז לד)

לפי פשוטו של מקרא בני ישראל נסו משום שבהלו מקול הבליעה, אף הגאון רבי שלמה קלוגר תמה על כך שכן היה לכתב לנקט לשון: 'נסו מקלם'?

ובאר שהתפלה מכנה בלשון 'קול', ככתוב (בראשית כו כב): 'הקל קול יעקב'; כן נראה ישראל שמדת הדין התעוררה, והאדמה פתחה את פיה לבלע את קרח ועדתו, נסו מיד 'קלם' - לעמד

בתפלה ולבקש רחמים שלא תפגע בהם מדת הדין.

אמרי שפר

להבדיל בין המתים לחיים

"וישמע בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה" (י ז)

בדרך דרוש פרש בעל התפארת שלמה מרדומסק:

"וישמע" אהרן הכהן להתפלל ("איו עמידה אלא תפלה", ברכות כו ב), ובתפלתו עורר רחמים על ישראל בכך שהזכיר את ההבדל: "בין המתים ובין החיים", וכך אמר: "ורבונו של עולם, הלא המתים כבר מתו ואינם יכולים לעשות מצוות ומעשים טובים, ואלו החיים עדין יכולים לקיים מצוותיה; מה תועלת אפוא להמתים? הותר אותם בחיים ויעסקו במצוות ומעשים טובים".

ואכן, מיד שמע ה' לקול תפלתו, שבאמר: "ותעצר המגפה".

אהל שלמה, הספיקה מרע"ג רבינוביץ אב"ד דמבלין

להודיע על הטובה כמו על הרעה

"וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נעצרה" (יז טו)

במדבר לקח טוב' פרש שאהרן שב אל משה כדי לבשרו שהמגפה נעצרה.

אמר הגר"ח קניבסקי שליט"א: לפי דברי המדרש נבין מפני מה מסתים פסוק זה במתבות: 'והמגפה נעצרה', על אף שפכר האמר לעיל (פס"א) "ותעצר המגפה"; ללמדנו כי בא אהרן לבשר למשה על שהמגפה נעצרה.

מעשהו של אהרן נוכל ללמד כי הבאים בעת צרה אל החכם כדי לבקש שיגתיר בעדם, צריכים לזכר לבשרו כאשר החולה נושע, כדי שלא יצטרך להתפלל יותר.

דרך שיחה

מספר על אברך שפקד את מעונו של הרבי בעל האמרי אמת' כדי להזכיר בפניו את בגו שחלה ונזקק לנתוח מספן, אלא שכאשר הכריא הנו מחלו לא טרח האב לבשר על כך לרבי. ביום מן הימים קבל למעונו גלוית דאר בכתב דוד של הרבי, שבה כתב לו בראשי תבות את הפסוק: (ירמיה ד כב): "חכמים המה להרע ולהיטיב לא ידעו", כלומר: אין זו מן החכמה לספר לרבי רק על הרעה, ולא לספר על הטובה שבאה לאחר מכן.

מ'רביצי תורה מעולם החסידות ח"ה עמ' סב

מקומם של האבות והבנים בתפלה

"ואתה ובניך אתה לפני אהל העדת" (כב)

בשבת קודש פרשת קרח תש"א, הבחין האמרי חיים מויז'ניץ בכמה מצערי האברכים שעמדו בשעת התפלה סמוך לפתח בית המדרש. פתח ואצט בפניהם בנעם שפתי את לשון הכתוב בפרשתנו: "ואתה ובניך אתה לפני אהל העדת" - האבות ובניהם צריכים לעמד בשעת התפלה בכך ראש קרוב ככל הנחת לארון הקודש ולא לשוטט בסביבות פתח בית המדרש.

בשאון וויז'ניץ אלו תשס"ה עמ' 7

דרש הרה"ק רבי קלונימוס קלמן הלוי עפשטיין

בעל 'מאור ושמש' (גלב"ע א' בתמוז תקפ"ג):

נאמר בתהלים (מא יד): "ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם אמן ואמן"; כפל הלשון בא ללמדנו, כי בכח היחוד הנעשה באמצעות ענית אמן מתבטאים הדברים ומתעוררת מדת טובו ותבונה למשך חסדים טובים, פרנסה טובה, חיים וכל טוב, "מהעולם ועד העולם" - ממקור הברכה שבעולם העליון, עד לבגשת ישראל השוכנים בעולם התחתון.

מאור ושמש בר' ויגש

ברפת יצר אור (ה)

השרפים מעוררים את האופנים

בגמרא (חלו אב א) אמרו: "חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא יותר ממלאכי השרת, שישראל... מזכירין את ה' אחר שתי תבות, שגאמר: 'שמע ישראל ה' וגו', ומלאכי השרת אין מזכירין את השם אלא לאחר ג' תבות, פדכתיב: 'קדוש קדוש קדוש ה' צבא-ות'". בהמשך תמיהה הגמרא: הלוא אף על המלאכים מצוין שמוזכרים הם את ה' אחר שתי תבות באמירת 'ברוך כבוד ה' ממקומו? ותצהי: "ברוך" - אופנים הוא מדאמרי ליה."

מדברי הגמרא משמע כי דרגתם של האופנים גבוהה מדרגת השרפים האומרים את שבת 'קדוש קדוש קדוש', שהרי השרפים מזכירים את ה' רק אחר שלוש תבות, ואלו האופנים מזכירים את ה' אחר שתי תבות בלבד. ולכאורה תמוה הדבר, כי הלוא דבר דוע הוא שדרגת השרפים גדולה מדרגת האופנים?

בעל 'ערוך השלחן' בדרשנותיו (נדפס בסוף ח"ט מ'ערוך השלחן', דרוש כא) מבאר כי אכן, גבוהה דרגת השרפים מדרגת האופנים, כפי שנתן לראות אצל בני האדם: בעת שנפטר, חלילה, אדם גדול, אין המלוים מתעוררים לבכות ומלאים, וכשמעוררם המספיד בדברים חמים היוצאים מן הלב, אזי גדל בכיסי אף יותר מהמספיד עצמו. כך האופנים, לאחר ששומעים את השרפים משבחים את ה' באמירת 'קדוש קדוש קדוש', הרי הם מתעוררים לשבח בעצמם, ובכך הם 'מתנשאים' - מתעלים בדרגתם לעמדת שרפים ואומרים 'ברוך כבוד ה' ממקומו'.

נעימות, זמירות ותשבחות

שלוש לשונות השבח: 'נעימות'... 'זמירות'... 'תשבחות'... נחקנו כנגד שלשת השבחים: 'קדוש קדוש קדוש' (אמורתם). לכוור הדברים הביא המשיגים רבי חיים פרידלנדר (שפת חיים - ד'ת חיים) את לשון התרגום על תבות 'קדוש קדוש קדוש' (שע"ה א): 'קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכתמה, קדיש על ארעא עובד גבורתה, קדיש לעלם ועלמי עלמיא... מלאי כל ארעא זיו יקרה'.

ובאר: 'נעימות' יתנו הוא כנגד 'הקדוש' הראשון המתיחס להנהגת הקדוש ברוך הוא בשמי השמים, הנהגה זו נסמלת מענייניו, ועל כן אנו משבחים עליה בלשון 'תנו', שכן 'תניה' היא דבר הנעשה בהשקט ובסתם.

'זמירות' יאמרו - כנגד 'הקדוש' השני המבטא את הנהגת ה' בעולם הזה, אשר פעמים היא גלויה ופעמים היא נסתרת, ועל כן אף השבח שנתמנו כנגדה יוצא מן השפה ולחוץ בלשון 'יאמרו', כדבר הגאון בלחשיה או בקול בין האדם לבין עצמו.

לשון 'תשבחות' שמייעו מתחמת להקדוש השלישי המבטא את הנהגת ה' לעתיד לבא, זמן שמתלא הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים ויכירו וידעו כל יושבי תבל במלכות ה'; באותו הזמן יהיה שמו 'תברך מפורסם בפי כל, ועל כן השבח שנתמנו כנגד הנהגה זו נאמר בלשון 'תשבחות' שמייעו - בקול גדול קבל עם ועדה.

כנגד עשר ספירות

כתב בעל 'סוד ושרש העבודה': 'כל התוארים מתבות: 'כי הוא לבדו', אפלו תבת 'הוא', נתקנו על סדר מדות וספירות העליונים הקדושים. ויהיה האדם מאד לאומרם במתן ובכנה עצומה. ואם היה לאדם אהת חלי בבני ביתו ונתפאר, ראוי שייתן בלבו שבח והודאה להבורא ותברך על רפואתו כשאומר 'בורא רפואות...'".

מהותם של שבחים אלו מבטא את אמונתו כי השגחת ה' על העולם אינה פוסקת לרגע, וכי את כל מאורעות הימון המתחדשים בכל יום אין ליחס לכל כח אחר מבלעדי יתברך, שכן "הוא לבדו... עשה כל דעות, ומה מלחמות, בורא רפואות... אדון הספירות".

כדברי הפריטיטי של הרמח"ל בספרו 'דעת תבונות' (פ"ב אות לו):

'אמנם, הנה זה הוא מחוק של היחוד העליון לבדו ברוך הוא - להראות עצם ממשלתו השלמה; שכל הזמן שהוא רוצה, מניח העולם להיות סוגר והולך בלדי הזמן, עת אשר שלט הרע בעולם; ולא עוד, אלא שאינו מעכב על ידי הרע הזה מעשות כל אשר בכחו לעשות, ואפילו מגיעות רבותיו עד לדיקו המתחננה. אפס כי לא מפני זה יאבד עולמו, כי הממשלה לו לבדו, והוא עשה, והוא סובל, והוא מחץ, והוא יפא. ואין עוד מלבדו. והנה זה יתן חזק לאמונת בני ישראל אשר לא ידך לבם לא מארך הגלות ולא ממיריותו הששה'.

זרע צדקות מצמיח ישועות

במדרש תהילים (יד ב) הובא, כי בקריע ששמו 'ערבות' זרע קדוש ברוך הוא את מעשיהם של המלכים ושם הוא מצמיח את פרות שטרם, כפאמר (שע"ה ג): 'אמר צדיק כי טוב כי פרי מעשליהם יאכלו'.

את השעם שנקטו לשון 'זרעה' דוקא על מצות הצדקה, וכפי שאמרו חכמינו (ב"מ א): "אין זרעה אלא צדקה, שגאמר (הושע יב): 'זרעו לכם לצדקה', באר המשגיח רבי ירחם הלוי ממיר (מאמר הפשיטת - אלויל אשר, מאמר קטן, וראה ד'ת חיים אבות א ד): כפי שבזרעה, העומד מן הצד ומתבונן באכר הנוטל את הטוב שבפרותיו וקוברו באדמה, משתומם על המראה; וכי לריק משליף הוא אבות עמלו ויגיעו? אולם המבין מביין כי בבורא קנת עתיד לצמח מגרעין זה צץ שצמיח בעתיד רבי רבותו פרות ופלאים ומתקים. כך גם במצות הצדקה, העומד מן הצד אינו מפקי קה נוטל האדם את כספו ונותנו לאחרים, הלוא המזון נועד כדי להנות את בעליה? אולם מי שהוא בר דעת מביין כי הקדוש ברוך הוא זרע את אותן צדקות ובעתיד מצמיח מהן ישועות גדולות, כפי שאמרו חכמים (קליטו בראשית פב): 'אבותינו הראשונים מפני מה זכו בעולם הזה, ולימות המשיח ועולמו הבא? ובכל המעשה שצמח בצדקה'.

הגאון רבי חיים מוולוז'ין (ד'ת חיים אבות ד א) הוסיף והמליץ על כך את מאמר הפתוב (הושע יב): 'זרעו לכם לצדקה קצרו לפי חסד'; יכול האדם 'זרע' בעולם הזה צדקה קטנה שעשה עם העני, אולם בעולם הבא יקצר את שטריו עשרת מונים. זאת משום שהקצירה אינה נמדדת לפי המעשה, אלא לפי התנאה שנגרמה לפני כתיוצאה ממנו. הנאה זו יכולה לעלות שבביתם על המעשה, ותוצאותיה יכולים להתבטא אף זמן רב לאחריו, ואף השקר שמקבל עליה הנותן ממשיך וגדל בהתאם לכך.

דומה לכך נתן להמליץ אף על מצות עניית אמו; העונה אמן על ברפת חברו, גורם לו לומר את הברכה בקול וביתר כונה, ומתוך כך להתחנך עוד ועוד באמירת הברכות ובתפלה כלה, ואף לחזק אחרים במצוה זו. כך שכמו הגרעין הנוצר באדמה, המעשה שעשה נראה קטן ופועט, אולם תוצאותיו גדלים לאין שעור והשקר אף הוא גדל בהתאם.

כחה של תפלת הדרך

היה זה חדשים ספורים לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה. רבי צבי יהודה מלצר, בנו של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל האבן האזל, היה באותם ימים נער פבו חמש עשרה שנה. הוריו דרו בסלוצק שהיתה תחת שלטון ממשלת רוסיה, והישיבה שבה למד קבעה משקנה בעברה שהיתה נהנהגת תחת שלטון ממשלת פולין.

בימים ההם קימו בני הישיבות את הצווי 'הוי גולה למקום תורה' במלוא משמעותו. עם תחלת זמן החרף, כעבר ימי חג הסוכות, נטלו הללו את מקל הנדודים ועשו את הדרך הארצה והמפרכת מביתם אל היכל הישיבה, שבה שקדו על תלמודם משך כל החרף, ורק לקראת הפסח שבו לבית הוריהם לעשות במציצתם את החג.

אתא ובא חדש ניסן. הנער צבי יהודה שלבו המה מנוגעיים למשפחתו בקטט לשוב לביתו לחג הפסח. אף משום שבאותה שעה כבר החלו לנשבר רוחות המלחמה בחוצות אירופה, דרך הלוחך שעברה עליו בקלות יחסית, הפכה לקשה עד בלתי אפשרית בחוור.

ימים ספורים קדם חג הפסח, לאחר תלאות מרבות ויסורים, נאצו רגליו של הנער בערבת הגבול הסמוכה לסלוצק. גלים של התרגשות הציפוהו. מרחק קצר הפרידו בינו לבין ערבת הלדותו, ובלבו הרהר בקבלת הפנים החמה שיזכה לה בהגיעו לביתו אחר תקופה כה ארפה שבה נעדר ממנו.

נגש אפוא הנער לכפר השוק, שם היו רגילים העגלונים לחנות ולתור אחר נוסעים, והתענן בשקט כיצד יוכל להגיע למחוז חפצו במהירות המרבית בלא לעורר חשד מצד השלטונות. הללו השיבו לו כי קבוצת עגלונים המתגוררים מעבר לגבול מתכוונים לצאת לדרך בשעה שתיים עשרה בלילה. בחסות החשכה מקוים הם כי יצליחו לצלח את הדרך הקצרה ולחמק מעיניהם הבלשות של שומרי הגבול הקשוחים.

הנער התבונן בשעונו. השעה היתה שלוש אחר הצהרים, והיו לו תשע שעות פנויות עד לשעת היציאה לדרך. פבו לאביו הדגול לא חשב פעמים כיצד לנצלן; הוא החיש פעמיו לבית מדרש שיט ששכן בקרבת מקום, שלף גמרא מארון הספרים ועד מהרה חל לעמקה של סוניה.

יכול היה הנער לשבת כך למשך שעות ארוכות, אלא שכעבר שעה חצלה לפתע אי שקט הולך וגובר. היתה לו הרגשה פנימית כי תכנייתיו הבלות אלו לא תשתפשש וזי עליו לפרק בסתר יהיה מאחר.

הוא אק ממקומו במהירות, נשק לגמרא, החזירה למקומה בארון הספרים ומיד החל לרוץ בכל כחו לכפר השוק. כשהגיע למקום הכחין לתחתו כי שירת העגלות שאמורה היתה להובילו לסלוצק כבר פתחה בנסיעה, שעות רבות לפני המועד המתקנן. אף בקשי הצליח לעצור את אחת העגלות ולקפץ לתוכה.

מידע חדש שקבלנו גרם לנו להבין שמוטב לנו כי נמחר לצאת מקדם ככל הנתון, הסביב לו העגלון כשהתענן הנער לפשר הקדמת מועד הנסיעה. "כדאי שנספה להתחבא מאחור", הציע העגלון תוך שהוא מצביע אל יזכתי העגלה, "בשעה שזכו קמנים סכונים רבים שחשף לעיני שומרי הגבול", הוסיף ביבשת.

"הנינו בנו של הרב מסלוצק", הסביב הנער לעגלון, בתקוה ששמו הטוב של אביו שזועד כאדם קדוש אף בקרב הגוים הגיע לאינוי המגשמות, "נאז מהך, אם חיל או שוטר יעצרונו בדרך, נסה להסביב לו כי הנינו בסך הכל ילד תמים המבקש לשוב לבית הוריו".

העגלון שמע את הדברים והבטיח מיד למלא את בקשתו, למרות זאת הנער לא היה רגוע כלל וכלל. כמי שכבר הספיק לעבר אי אלו תלאות בודדים, סגל הוא לעצמו הרגל לומר את תפלת הדרך בכנה ובדבקות. עתה, הסכנה שעמדה בפניו עוררה אותו להתחזק יותר באמירתה.

כאשר הגיע למלים: "ותתנו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואיני", החלו הדמעות זולגות מעיניו. כבר מה גרם לו לחזו פעמים ושלוש על בקשה זו בבכי ובכנה; יתרה. קולו שפתק, ואף בקשי הצליח להיחלץ מהתפלה.

דקות ספורות לאחר מכן התברר לנער כי חששותיו לא היו לשוא. שירת העגלות נעצרה במפתיע בחסות דרכים פולני. תלים חמושים נגשו לעגלות ובדקו את תכולתן, אחר שאלו כל עגלון להיכן פניו מועדות, והם השיבו בתמימות כי ביתם ומשפחותיהם שוכנים מעבר לגבול. היה זה מפתיע במיוחד פאשר החילים התירו לעגלונים להמשיך בדרךם ללא שאלות מיותרות.

והנה, הגיעו החילים לעגלה האחרונה בשירה, זו שבתוכה הצטננו הנער במושבו. כיתר העגלונים, אף עגלון זה הסביב לחילים כי מבקש הוא לשוב לביתו שבסלוצק, אלא שחן נגש אחד מהם לאחוריי העגלה וכשהביט לתוכה הבחין בנער היהודי הצעיר.

"מה מעשיו של הנוסע היושב באחורי עגלתך?", רעם קולו של החיל, והעגלון לא הרהר פעמים לפני שהשיב בתמימות מעשה, כככולו זה עתה וזאה הוא את הנער לראשונה. "איני יודע מי אני וכיצד התגנב לעגלתך".

"מרגל", פסק החיל ופקד מיד בטון שאינו משתפע לשני פנים, תוך שהוא מכון את רובהו לפניו של הנער המפחד: "דד מיד מהעגלה והחלצה אלי".

ברנין רעדו פאשר החיל לצלע בעקבות החיל. דע, דע הוא כי בעתות מלחמה תי אדם, ובפרט חזיו של יהודי, נחשבים בעיני החילים כהפוך. שמועה מנססת גנבה זה ממכר לאינו כי אף על חשד קל של רגול ממיהם החילים לחרץ את דינו של החשוד למיתה ביריה.

בטרם יד מן העגלה נסה להסביב לחיל כי טעות בידו, וכי אינו מרגל אלא נער תמים המבקש גם הוא לשוב למשפחתו האהובה ולחזור שואותם לא פגש מזה זמן רב. אלא שהחיל לא הגיב לבקשתו. הוא המשיך לכוון אליו ואת השוק והאצי בו למהר אחריו למפקדה.

צבי יהודה שחש כי חיייו תלויים לו מנגד, התנבר על רגשות הפחד שגאו בלבו וחרז שוב על הסברו כי אין כל סבה שגורלו יהיה שונה מהעגלונים שנסלחו לביתם לשלום, וכי אף הוא פארוהם הנו נער תמים שכל מבקשו הוא לשוב להוריו.

ארבעים פעמים (!), חזר הנער על הדברים באוני החיל שמאן להקשיב. פחד מות אפך אותו פשעמנו רגליו בפתח אהל המפקדה, אולם פתאום התרפף סבר פניו של החיל. הוא סובב את ראשו לעבר הנער ופלט: "סע לשלום".

לרגע זה חכה הנער. בטרם יספיק החיל לחזו בו מהר לשאת את רגליו ולכרם מהמקום במהירות.

רק כשעמדו רגליו התשושות סוף סוף על מפתח בית הוריו בריא ושלם בגופו ובנפשו, הבין הנער את פשר ההתרגשות המיוחדת שאחזה בו כשאמר את המלים: "ותתנו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואיני". התפלה הנרגשת שנסא בעת אמירת תפלת הדרך הצליחה עתה את חיו.

אנשים מארצות החיים עמי 96

shay צילום